

Kohti kasvikunta- ja kalapainotteista ruokavaliota yhdessä – PTY:n puheenvuoro

VRN:n ja MMM:n sidosryhmäseminaari – kohti uusia kansallisia ravitsemussuosituksia 26.10.2023

Anna Salminen, PTY

Päivittäistavarakauppa ry

TOKMANNI

 Kauppahalli24.fi

R kioski

minimani

Aimo VALIO

KESPRO

MEIRANOVA

K KAUPPIASLIITTO

W | WIHURI

- PTY on päivittäistavaroiden vähittäiskaupan ja foodservice-tukkukaupan edunvalvoja elinkeino- ja yhteiskuntapoliittisessa päätöksenteossa.
- PTY:n jäsenyritykset edustavat noin 96 %:n osuutta Suomen päivittäistavaramarkkinoista.
- Päivittäistavarakauppa ja foodservice-tukkukauppa työllistävät suoraan ja välillisesti yhteensä noin 80 000 ihmistä ja investoivat Suomeen satoja miljoonia euroja joka vuosi. Toimiala maksaa palkkasidonnaisia veroja kotimaahan miljardi euroa vuodessa.
- Vuonna 2022 suomalaiset arvioivat päivittäistavarakaupan elinkeinoelämän vastuullisimmaksi toimialaksi jo 11. kertaa peräkkäin.

Kauppa tukee vahvasti ravitsemussuosituksia

- Kaupan rooli ruokaympäristössä on tarjota moniin eri tilanteisiin monipuolista ja terveellistä ruokaa kestävästi. Ruokavalion kokonaisuus on tärkeää.
- PTY:n toimintasuunnitelmassa vuodelle 2024 painopistealueina kestävyiden ja jatkuvuuden alla on mm. **terveellinen ja monipuolinen ravitseminen** sekä **ruokajärjestelmän kestävyys**.
- Korostetaan monipuolista ja terveellistä ravitsemusta sekä kaupan roolia ruokaympäristön osana. Tuetaan jäsenyrityksiä tekemään ravitsemussitoumuksia.
- Kaupan alan tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. PTY osallistuu Kaupan liiton valmistelemaan luonnon monimuotoisuustiekartan valmisteluun kaupan alalla. Osallistutaan yhdessä elintarvikealan järjestöjen kanssa elintarvikejärjestelmän kiertotalouden green dealin valmisteluun ja toteutukseen. Jatketaan ruokahävikin vähentämistä elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksen ja kansallisen hävikkitiekartan mukaisesti.

Kauppan yritysten toimenpiteitä

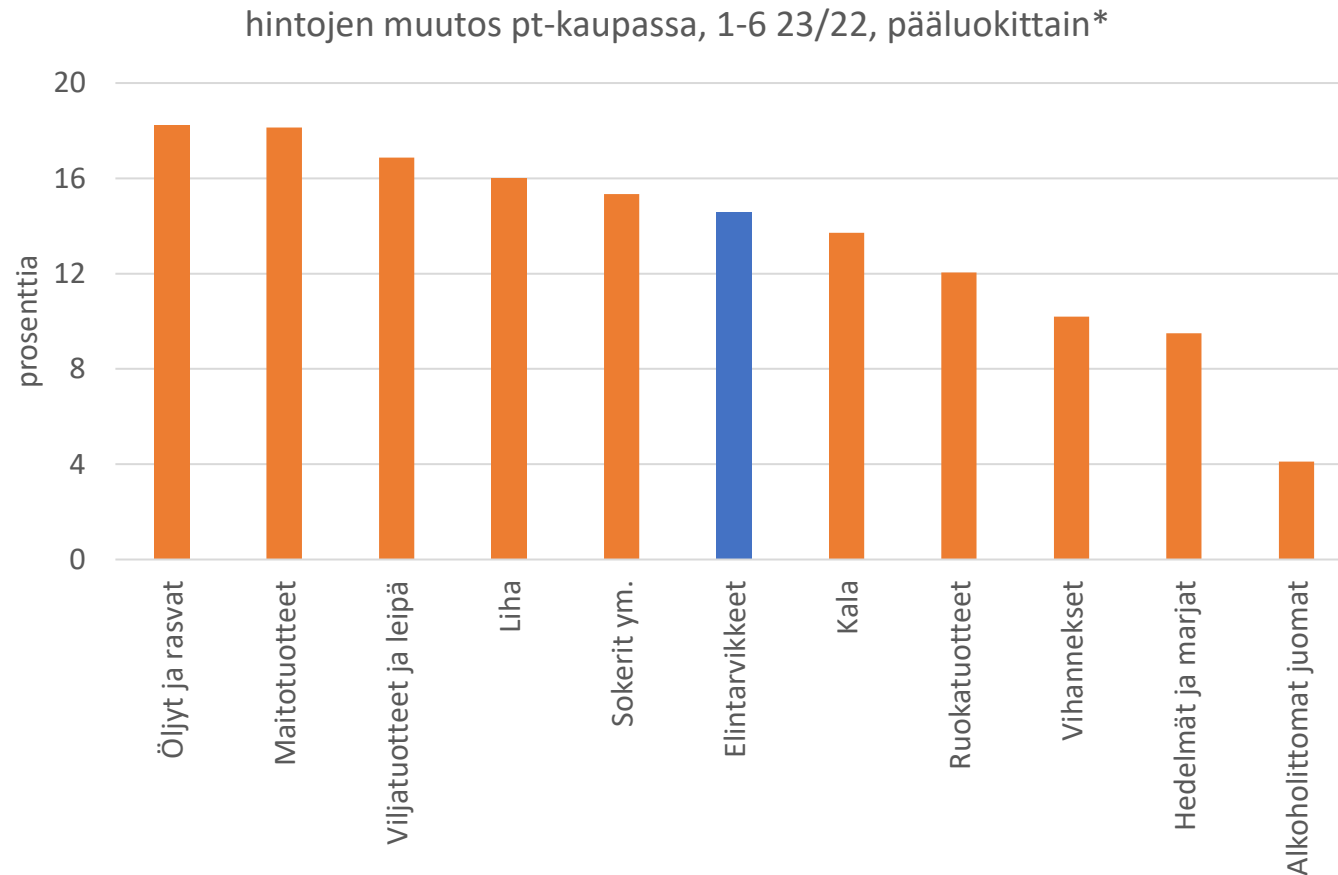
- Kaupan yritykset toimivat aktiivisesti paremman ja kestävämmän ravitsemuksen puolesta.
- Kauppa voi ohjata kuluttajia monella eri tavalla kohti terveellisempää ruokavaliota, kuten:
  - laaja valikoima terveellisiä elintarvikkeita myynnissä
  - myynninedistämällä, kampanjoinnilla ja esillepanolla myymälöissä,
  - myymälässä tarjottavilla resepteillä ja ruoanlaittovinkeillä
  - asiakaslehtien jutuilla ja resepteillä,
  - ravitsemussuosituksilla
- Kaupan yritykset ovat rakentaneet asiakkailleen oman ostoskorin ravitsemussisällön seurantavälineitä, joiden avulla asiakas voi verrata omaa kulutustaan kansallisiin ravitsemussuosituksiin ja asettaa tavoitteita esimerkiksi suolan vähentämiseksi tai kalan lisäämiseksi ostoksissa.

Kaupan yritykset ovat tehneet yhteensä 23 ravitsemussuositusta

Esimerkkejä sitoumuksista

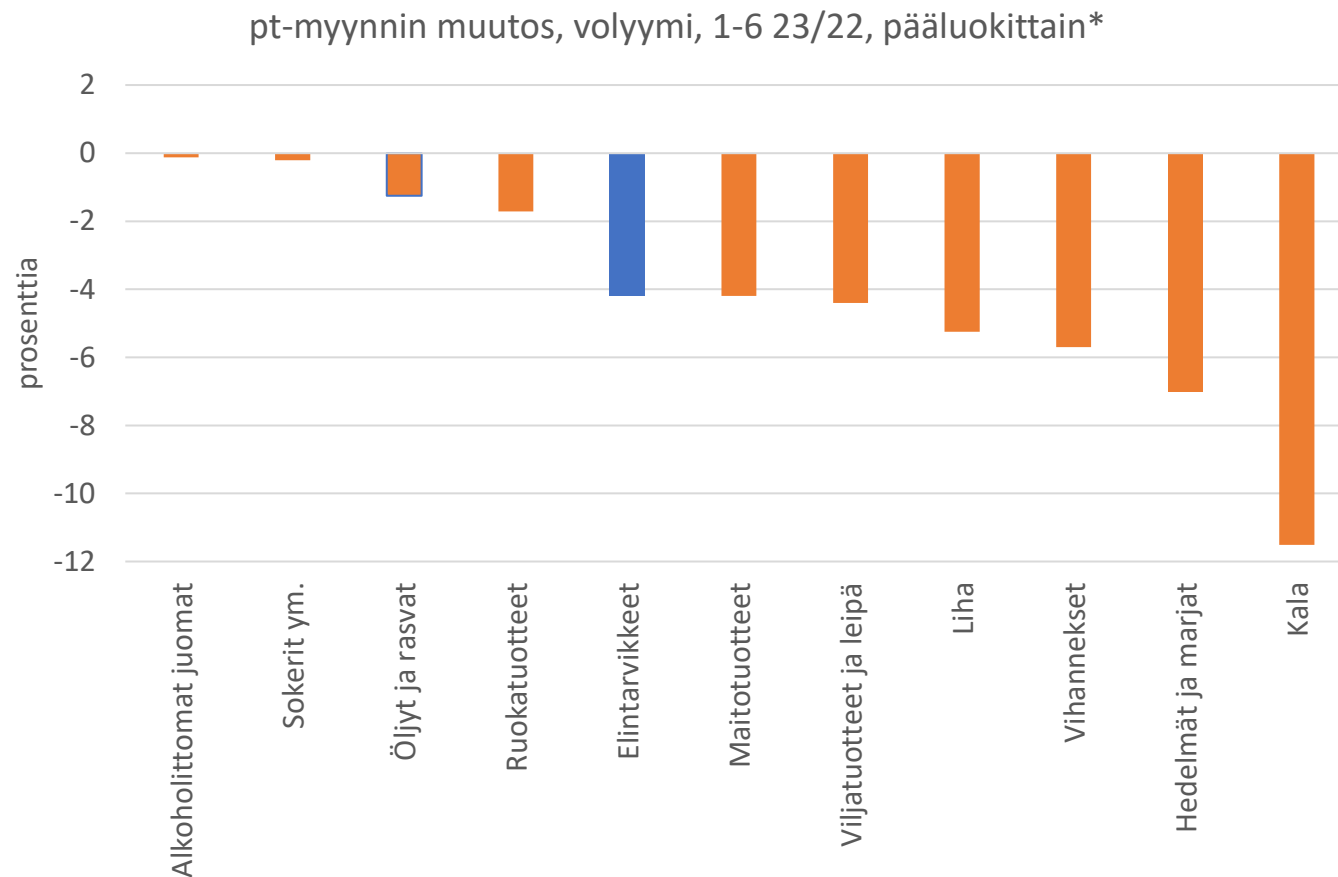
- S-ryhmän kasvissitoumus 2023-2030
  - Haluamme uusin keinoin kannustaa, helpottaa, tukea ja mahdollistaa kasvisten kulutuksen lisäämisen asiakkaillemme.
  - S-ryhmällä tavoitteena, että vuonna 2030 myymästämme ruoasta vähintään 65 prosenttia on kasvipohjaista.
  - Testaamme 1-4/2023 ”alle euron hevi” -kampanjaa yli 500 S-ryhmän ruokakaupassa tavoitteena yli 2 milj. kilon kasvisten myynnin kasvu.
  - Omien ostojen seuraaminen edistää hedelmien ja vihannesten ostamista.
  - Edulliset sesongin hevi-tuotteet
  - ”Hevi-hävikiästä hyväksiä”: Laajennamme hevin hävikkilaatikat yli 400 S-ryhmän päivittäistavarakauppaan.
- S-ryhmä myy miljoona kiloa enemmän kalaa, saavutettu vuonna 2020
- K-ryhmän terveellisyystavoitteet, 5 eri sitoumusta
  - Suomalaiset syövät puoli kiloa kasviksia päivässä vuoteen 2030 mennessä
  - Pirkka- ja Pirkka Parhaat –tuotteista vähennetään 50 000 kg suolaa vuoden 2025 loppuun mennessä
  - Pirkka –tuotteista vähennetään 200 000 kg sokeria vuoden 2025 loppuun mennessä
  - Pirkka –tuotteista vähennetään tyydyttyntä rasvaa vuoden 2025 loppuun mennessä vuoden 2021 lähtötasosta
  - Lisätään vähintään 200 omaan merkkituotteeseen Sydänmerkki ja Sydänmerkkejä lisätään K-Ruoan resepteihin
- Lidl
  - Vähennetään sokerin määrää omien merkkien tuotteissa 20 prosenttia 2025 mennessä
  - Vähennetään suolan määrää omien merkkien tuotteissa 20 prosenttia 2025 mennessä

Hintojen nousu nopeaa

- Elintarvikkeiden hintataso oli tammi-kesäkuussa selvästi vuoden takaista korkeampi
  - elintarvikkeiden hinnat +14,6 %
- Alkoholittomien juomien hinnat nousivat selvästi keskimääräistä hintojen nousua hitaammin
  - alkoholittomat juomat +4,1 %
- Ensimmäisen vuosipuoliskon nopein hintojen nousu oli öljyissä ja rasvoissa
  - öljyt ja rasvat +18,3 %
  - maitotuotteet +18,1 %
  - viljatuotteet ja leipä +16,9 %

Myynnin määrä laski kaikissa pääluokissa

- Tammi-kesäkuussa päivittäistavarakaupan elintarvikemyynti laski edelleen kaikissa pääluokissa
- Suurin lasku
  - kala -11,5 %
  - hedelmät ja marjat -7,0 %
  - vihannekset -5,7 %
- Alkoholittomien juomien myynnin määrä käytännössä vuoden takaisella tasolla
  - alkoholittomat juomat -0,1 %

Haasteet ja keinot suositusten käytäntöön vientiin

- Nykyisiä ravitsemussuosituksia ei ole saavutettu:
  - Finravinto 2017 –tutkimuksen mukaan miehet kuluttivat kasviksia, hedelmiä ja marjoja keskimäärin 316 g/vrk ja naiset 380 g/vrk.
  - Miehistä 14 % ja naisista 22 % syö niitä riittävästi.
  - 79 % miehistä syö liikaa punaista ja prosessoitua lihaa, naisista 26 %.
- Hyvinvointi ja kestävyys trendinä ja kasvipainotteisen ruokavalion lisääntyminen ollut arkipäivää jo hyvän aikaa, mutta mm. ruoan hinnan nousu osaltaan jarruttanut mm. kasvien, kasviproteiinien ja kalan kulutusta tammi-kesäkuussa 2023 vuoden takaiseen verrattuna:
  - hedelmien ja marjojen myynnin määrä laski 7,0 %
  - vihannesten myynnin määrä laski 5,7 %
  - kasviproteiinien* myynnin määrä laski 4,4 %
  - kalan myynnin määrä laski 11,5 %
- Maukkaita uusia innovatiivisia kasvipohjaisia tuotteita tarvitaan lisää
- Tehokasta viestintää terveellisestä ruoasta ja ravitsemussuosituksien hyödyistä
- Yhteistyötä toimialojen, viranomaisten ja järjestöjen kanssa tarvitaan suositusten läpimenoon!
  - sis. mm. kasvispihvit, tofu, pavut, linssit, käsitelty merilevä, soijarouheet, härkisrouhe, falafel, pavut, linssit

Lähde: PTY, Tilastokeskus, REINU econ Oy

Kiitos!

Anna Salminen
Elintarvikeasiantuntija
Päivittäistavarakauppa ry
anna.salminen@pty.fi • 040 562 8969
pty.fi • @PTYfi

